

Intraprenaden Lillåns förskolor Trygghetsplan

Läsår: 2021

Innehåll

1. Grunduppgifter	4
1.1 Verksamhetsformer som omfattas av planen.....	4
1.2 Ansvariga för planen.....	4
1.3 Vision Lillåns Intraprenad.....	4
1.4 Planen gäller från.....	4
1.5 Planen gäller till	4
1.6 Läsåår	4
1.7 Barnens delaktighet	4
1.8 Vårdnadshavarnas delaktighet.....	4
1.9 Personalens delaktighet.....	4
1.10 Förankring av planen	4
2. Utvärdering	5
2.1 Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats	5
2.2 Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan	5
2.3 Resultat av utvärderingen av fjolårets plan	5
Trygghetsplanen	5
<i>Organisationsnivå</i>	6
<i>Gruppenivå</i>	6
<i>Individnivå</i>	6
2.4 Årets plan ska utvärderas senast	7
2.5 Beskriv hur årets plan ska utvärderas	7
2.6 Ansvarig för att årets plan utvärderas.....	7
3. Främjande insatser	7
<i>Verksamhetens främjande insatser:</i>	7
4. Kartläggning	7
4.1 Kartläggningsmetoder	8
4.2 Områden som berörs i kartläggningen.....	8
4.3 Hur barn och vårdnadshavare har involverats i kartläggningen	8
4.4 Hur personalen har involverats i kartläggningen	8
4. 5 Bedömning av risker och hinder utifrån diskrimineringsgrunder	8
<i>Funktionsnedsättning</i>	8
<i>Klöverängens förskola</i>	9
<i>Religion eller annan trosuppfattning</i>	9
<i>Sexuell läggning</i>	9
<i>Ålder</i>	10
<i>Kön</i>	10
<i>Etnisk tillhörighet</i>	11
<i>Könsöverskridande identitet eller uttryck</i>	11
<i>Sexuella trakasserier</i>	12
4. 6 Resultat av trygghetsvandringar.....	12
<i>Allmänt otrygga platser</i>	12
<i>Specifikt otrygga platser</i>	12

<i>Klockarängens förskola</i>	12
<i>Klöverängens förskola</i>	13
<i>Regnbågens förskola</i>	13
<i>Lillåns förskola</i>	14
4. 7 Analys av kartläggningar.....	14
5. Rutiner för akuta situationer.....	17
5.1 Policy	18
5.2 Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling. 18	
5.3 Personal som barn och föräldrar kan vända sig till	18
5.4 Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av andra barn	18
5.5 Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av personal	19
<i>Bedömning av kränkande behandling</i>	20
5.7 Rutiner för uppföljning	20
5.8 Rutiner för dokumentation.....	20
6.8 Ansvarförhållande	20

1. Grunduppgifter

1.1 Verksamhetsformer som omfattas av planen

Verksamheter som omfattas av denna plan är förskolorna i Lillåns Intraprenad.

1.2 Ansvariga för planen

Rektorer och biträdande förskole- rektor i samarbete med specialpedagog samt utvecklingsgruppen ICDP, Vägledande samspel.

1.3 Vision Lillåns Intraprenad

På vår förskola ska alla barn känna sig trygga och bli respekterade för den de är oavsett kön, könsidentitet eller köns-uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. På vår förskola ska inget barn bli diskriminerat, trakasserat eller utsatt för kränkande behandling

1.4 Planen gäller från

30/11 2020

1.5 Planen gäller till

31/10 2021

1.6 Läsår

2021

1.7 Barnens delaktighet

Pedagogerna har tillsammans med barnen genomfört trygghetsvandringar för att kartlägga vad barnen upplever som otrygga platser på förskolan.

1.8 Vårdnadshavarnas delaktighet

Vårdnadshavarna deltar i samtal om barnets trivsel och trygghet på utvecklingssamtalen.

1.9 Personalens delaktighet

Pedagogerna har i sina arbetslag reflekterat utifrån frågeställningar kring de olika diskrimineringsgrunderna. I det arbetet har vi använt oss av exempel på frågeställningar hämtade från DO:s material planforskola. Utifrån resultat och analys i Trygghetsplanen har sedan varje avdelning upprättat främjande insatser och förebyggande åtgärder.

1.10 Förankring av planen

1. Ett remissunderlag går ut till Ledarforum (rektorer, biträdande förskole- rektor, specialpedagog och ateljérista), ledningsgruppen samt utvecklingsgruppen ICDP, vägledande samspel under oktober 2021.
2. Planen verkställs och trygghetsplanen publiceras på Unikum och på Örebro kommuns hemsida.
3. Arbetslagen läser in sig på underlaget samt beslutar om främjande insatser och förebyggande aktiva åtgärder på avdelningen november 2021.
4. Främjande insatser och förebyggande aktiva åtgärder lyfts vid ett av arbetslagets handledningstillfällen i februari månad (med rektor, biträdande förskole- rektor och ateljérista) på reflektionstid.
5. Pedagoger i utvecklingsgruppen ICDP, Vägledande samspel stämmer av med arbetslagen på respektive förskola hur arbetet fortgår under maj månad.
6. Vårdnadshavare informeras om Trygghetsplanen vid utvecklingssamtal.
7. Trygghetsplanen utvärderas enligt årshjulet.

2. Utvärdering

Trygghetsplanen samt de främjande insatserna och de förebyggande aktiva åtgärderna utvärderas i oktober 2021.

2.1 Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats

De främjande insatserna och förebyggande aktiva åtgärder har utvärderats i arbetslaget. Trygghetsplanen har utvärderats i ledarforum, ledningsgrupp samt i utvecklingsgruppen ICDP, Vägledande Samspel.

2.2 Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

Ledarforum (rektorer, biträdande förskole- rektor, specialpedagog och ateljérista) samt arbetslagen deltog i utvärderingen.

2.3 Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

Trygghetsplanen

Ledarforum startar upp höst-terminen 2020 med en trygghetsdag där vi tillsammans går igenom förra årets plans utvärdering och de punkter som framkom där som förbättringsåtgärder.

Konkret åtgärd inför start av trygghetskartläggningar och trygghetsvandringar blir att revidera Års-hjul så att trygghetsarbetets rutiner finns med och blir ytterligare tydliggjorda. I förra årets utvärdering framkom att det brast i uppföljning av avdelningars planer och hur de genomförs av handledare och senare av ICDP-mentorer på respektive förskola. Nu är uppföljning ytterligare tydliggjord och ledarforum har ett gemensamt ansvar att påminna varandra när det är dags. Det är en viktig del i trygghetsarbetet att ledarforum får ta del av avdelningars planer med syfte att kunna genomföra t.ex. ändringar i miljö.

Specialpedagog reviderar Års-hjul och publicerar på unikum. Vi gör revidering av Års-hjul med syfte att befästa det och trygghetsarbetets rutiner ytterligare och för att det ska bli ett gemensamt ansvar inom Intraprenaden. Vi behöver föra vidare diskussioner om hur ledarforum ska arbeta för att befästa Års-hjul till pedagoger och ledningsgrupp.

Specialpedagog gör en arbetsplan utifrån Års-hjul när kartläggningar och vandringar ska ske. Vid utvärdering av förra årets plan framkom från ledningsgrupp att de önskade en större tydlighet i vilken ordning trygghetsarbete ska ske vilket ledarforum hoppas blir effekten av reviderat års-hjul och arbetsplan från specialpedagog.

Specialpedagog sätter samman Underlag för Trygghetsplanen med frågeställningar till arbetslag som delas ut via respektive förskolas utvecklingsledare. Arbetslag får bara tillgång till just de frågeställningar som de ska arbeta med och alla arbetslag arbetar inte med alla frågeställningar, skälet till det är att få en så god spridning på kartläggningar som möjligt över intraprenaden.

Hur hålls planen levande? är den utvärderingsfrågan ledarforum ställt sig.

Ledarforum anser att planen innehåller mycket god information som pedagoger borde kunna använda sig av rent praktiskt t.ex. i organisationsnivå, för att arbeta såväl förebyggande som främjande.

Hur fördelar de vuxna sig, hur förbereder pedagoger barn och hur använder pedagoger bild-struktur?

Ledarforum beslutar att utifrån kartläggningar och vandringar sammanfatta framgångsfaktorer som är gemensamma för intraprenaden, det borde göra planen mer

tillgänglig och visa pedagoger vad de rent konkret får ut av kartläggningar och vandringar.

Hur tar vi hand om och förvaltar informationen?

Vi ser att pedagoger använder sig av information de får ifrån kartläggningar eftersom det blir åtgärder i deras planer för främjande insatser och förebyggande aktiva insatser. På det viset borde pedagoger se en progression i sitt pedagogiska arbete, såväl som i förhållningssätt som i bemötande. Under kartläggningsperioden har pedagoger tid och möjlighet att diskutera om och få syn på möjliga risker utifrån diskrimineringsgrunder. Vid denna plans färdigställande har ledningsgrupp inte utvärderat föregående års plan. Under utvärdering av föregående års plan framkommer att ledarforum brister i uppföljning av kartläggningar och vandringar. Hur får vi ta del av avdelningars planer och hur får vi återkoppling på det arbetet?

Ledarforum beslutar om att ha trygghetsarbete som en punkt på dagordningen en gång/månad. Då tar vi del av avdelningars främjande insatser och förebyggande aktiva åtgärder och stämmer av om något behöver åtgärdas utifrån trygghetsvandringar och kartläggningar.

Sammanfattningsvis ger Trygghetsplanen ledarforum information om vilka effekter vårt främjande och förebyggande arbete har, från reflektionstid till främjande utbildningar, tvärgruppskonsultationer och nätverk.

Främjande insatser och förebyggande aktiva åtgärder

Organisationsnivå

Under våren 2020 genomförde mentorer en introduktionsutbildning i Vägledande Samspel, ICDP riktad till pedagoger på Lillåns förskola. Då denna väckte intresse för ICDP, som var målet, fick pedagoger svara på en intresseförfrågan om att delta i Vägledande Samspel innan sommaren.

Vägledningsgrupp i Vägledande Samspel, ICDP, är igång och drivs och leds av två mentorer.

Förskollärare i fredagars tvärgrupper uttryckte tidigt att de önskade att även barnskötare skulle få delta och reflektera på samma sätt som de. Ledarforum beslöt under våren 2020 att organisera nätverk på måndagar och fredagar med barnskötare och förskollärare med syfte att reflektera, resonera och diskutera i tvärgrupper om Intraprenadens nya värdeord. Handledare i nätverken är ledarforums medlemmar och ledarforum har tillsammans organiserat och planerat för innehåll i nätverken.

Utbildningen i lågaffektivt bemötande genomfördes under våren 2020 och under läsåret 19/20 utbildades 17 pedagoger.

Fortbildning och handledning i projekterande arbetssätt fortgår i alla arbetslag och rektorer, biträdande rektor och ateljerista är handledare.

Tvärgruppskonsultationer, med förskolepsykolog och specialpedagog som ledare och specialister, fortgår och under hösten 2020 deltar de pedagoger som inte ingår i nätverk.

Gruppenivå

Konsultation kring arbetssätt, bemötande och förhållningssätt med specialpedagog riktas mot arbetslag som efterfrågar stöd.

Specialpedagog har tillverkat och tagit fram ett gemensamt bild-stöd till Klöverängens förskola, med syfte att öka likvärdighet och igenkänning för barn och pedagoger. Tanken är att hela Intraprenaden ska använda detta bild-stöd.

Individnivå

Anpassningar i lärmiljö och struktur genomförs på individnivå, så som visuellt förtydligande med bilder med syfte att stötta kommunikation, organisation och förtydligande av arbetsuppgifter för pedagoger, avdelning i rummet, att dela barngruppen och individuellt stöd.

Specialpedagog reviderar Underlag för kartläggning under hösten 2020 med syfte att förtydliga arbetsgång och frågeställningar för att på så vis underlätta för pedagoger att använda dokumentet och säkerställa tidiga insatser.

Dokumentet överenskommelse vid konsultation används av specialpedagog vid konsultationer till arbetslag som ett gemensamt underlag med syfte att säkerställa att beslut följs upp och utvärderas och blir en grund för fortsatt arbete.

2.4 Årets plan ska utvärderas senast

Oktober 2021

2.5 Beskriv hur årets plan ska utvärderas

De främjande insatserna och de förebyggande aktiva åtgärderna utvärderas i respektive arbetslag under oktober 2021. Trygghetsplanen utvärderas i oktober 2021 av ledarforum, ledningsgrupp samt utvecklingsgrupp ICDP, Vägledande Samspel.

2.6 Ansvarig för att årets plan utvärderas

Rektorer och biträdande rektor i samarbete med specialpedagog, ledningsgrupp samt utvecklingsgruppen ICDP, Vägledande samspel.

3. Främjande insatser

Verksamhetens främjande insatser:

- Vägledningsgrupp i Vägledande Samspel, ICDP
- Gemensam PUT-tid för Intraprenaden varje måndag 14.00-15.30
- Kompetensutveckling i pedagogiskt arbete
- Reflektionstid 2 tim. i veckan/avdelning
- Konsultation kring arbetssätt, bemötande och förhållningssätt med specialpedagog
- Tvärgruppskonsultationer utifrån dilemman relaterade till förskolans uppdrag som leds av specialpedagog och förskolepsykolog
- Handledning utifrån behov med specialpedagog och förskolepsykolog
- Uppföljning och utvärdering enligt årshjulet
- Nätverk i tvärgrupper handledda av rektorer, biträdande rektor, ateljerista och specialpedagog
- Intraprenaden har anställt en samordnare

Varje avdelning har ytterligare beslutat om främjande insatser specifika för deras arbete. Dessa planer redovisas inte i planen utan finns på respektive avdelning.

4. Kartläggning

Syftet med en kartläggning är att identifiera risker för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling i verksamheten. De problem- och riskområden som vi har identifierat ska ligga till grund för planeringen av de åtgärder som ska genomföras för att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Kartläggningen bör inte bara omfatta förekomsten av trakasserier och kränkande behandling utan även en översyn av den egna organisationen på såväl individ-, grupp- och verksamhetsnivå. Verksamheten kan genom sin organisation, regler, gruppindelningar, schemaläggningar och andra inslag oavsiktligt medverka till att diskriminering uppstår. Rutiner och regler behöver därför ses över för att minimera risken för att det uppstår strukturer som bidrar till diskriminering. Kartläggningen ska omfatta samtliga diskrimineringsgrunder. Olika diskrimineringsgrunder kan samverka och förstärka utsatthet för exempelvis diskriminering.

4.1 Kartläggningsmetoder

Arbetslagen har arbetat med kartläggningsmetoder som observationer, reflektioner, samtal med barn och vårdnadshavare samt trygghetsvandringar med de äldsta barnen.

4.2 Områden som berörs i kartläggningen

- Kränkande behandling
- Kön
- Könsidentitet eller köns-uttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning
- Ålder

4.3 Hur barn och vårdnadshavare har involverats i kartläggningen

Samtliga förskolor i Intraprenaden genomför trygghetsvandringar utifrån diskrimineringsgrunderna under augusti-september 2021.

4.4 Hur personalen har involverats i kartläggningen

Samtliga arbetslag inom Intraprenaden genomför kartläggningar och trygghetsvandringar utifrån diskrimineringsgrunderna under augusti-september 2021.

4.5 Bedömning av risker och hinder utifrån diskrimineringsgrunder

Funktionsnedsättning

- Fysisk tillgänglighet- miljö i förskolor är inte anpassad.
- Fysisk tillgänglighet- lokaler är inte anpassade för personer med hörselnedsättning eller synnedsättning. (Undantag är Klöverängens förskola, Lillåns förskola och Regnbågens förskola.)
- Fysisk tillgänglighet- trappor kan inte användas av alla och hissen är inte tillgänglig för alla som kommer till förskolan.

- Fysisk tillgänglighet- för få toaletter som är anpassade utifrån funktionsnedsättning.
- Resurs- för få pedagoger för att tillgodose behov.
- Speciella anpassningar kan upplevas utmärkande.
- Neuropsykiatrisk funktionsnedsättning- barn kan riskera att bli utsatta i och med att det som blir svårt inte syns. Barn kan bli beskyllda för saker de inte gjort och att andra barn beskyller barn närhelst något negativt händer.
- Kognitiv förmåga- barn med funktionsvariation kan uppfattas som att ha sämre förmåga att förstå.
- Fysisk förmåga- barn med funktionsvariation kan uppfattas som att ha sämre förmåga att prestera.
- Verbal förmåga- barn med funktionsvariation kan uppfattas som att inte kunna kommunicera.
- Samspel-barn med funktionsvariation tilldelas lägre roll i lek. Barn kan bli uteslutna ur lek.
- Pedagoger kan kränka genom att använda sig av förminskning.
- Tillgänglighet information- kvarstår att vår informationsportal, unikum kan vara svårtillgänglig för personer med annat modersmål än svenska och för personer med dyslexi eller annan funktionsnedsättning.

Klöverängens förskola

- Fysisk tillgänglighet- kvarstår trappsteg upp till matservering, vilket innebär att personer som är rullstolsburna inte kan ta mat på egen hand.
- Hörselslinga- finns endast på två av tre avdelningar.
- Tillgänglighet- antal platser på förskolan. Förskolans utökade uppdrag bidrar till att barn som önskar plats på Klöverängens förskola med tanke på dövhet, hörselnedsättning eller CI inte får plats eller får vänta på plats.

Religion eller annan trosuppfattning

- Bemötande, förväntningar och antaganden- barn kan bli kränkta eller illa behandlade av de skälen.
- Minoritet-barn med annan religion eller trosuppfattning kan bli kränkta eller illa behandlade av det skälet.
- Traditioner- vid lucia och jul finns risk att arbetssätt i verksamheten upplevs missgynnande och orättvist. Då endast kristna traditioner får utrymme som jul och påsk kan det finnas risk att det upplevs exkluderande av barn och vårdnadshavare.
- Norm- det finns risk att kristendom framställs som norm då pedagoger utgår ifrån barns erfarenheter.
- Matsituation- barn kan bli kränkta eller illa behandlade om deras mat upplevs se annorlunda ut och barn kan uttrycka att de inte vill ha den maten som är avsedd för dem.
- Toasituation- barn kan bli kränkta eller illa behandlade om de upplevs se annorlunda ut fysiskt.

Sexuell läggning

- Brist på vetskap- barn och vårdnadshavare kan bli kränkta eller illa behandlade av pedagoger.
- Brist på medvetenhet- pedagoger uttrycker att barn kan bli kränkta eller illa behandlade och att det krävs mer diskussioner i arbetslaget med syfte att motverka stereotypa roller i lärmiljö.

- Norm- barn kan bli kränkta eller bli illa behandlade av pedagoger, barn och vårdnadshavare utifrån en föreställning om norm. Heterosexualitet framställs som självklart. Barn kan bli kränkta eller illa behandlade när en väljer att klä sig i icke-normativa kläder. I samling eller i diskussion i gruppen kan normer och ställningstaganden från vårdnadshavare komma fram.
- Samspel- barn uttrycker i lek att pojke och flicka ska vara kära och barn leker mamma, pappa, barn.
- Mindre utrymmen där en kan stänga dörren kan barn bli kränkta eller illa behandlade.
- Hygienutrymme- i toakö eller inne på toa kan barn bli kränkta eller illa behandlade.

Ute på gården- barn kan bli kränkta eller illa behandlade.

Ålder

- Toasituation-barn kan bli kränkta eller illa behandlade då det upplevs som avvikande att använda blöja och barn som nyligen slutat med blöja och då det händer att de kissar på sig kan även bli utsatta.
- Cyklar- yngre barn får inte likvärdig tillgång då de oftast är upptagna av äldre barn. De äldre barnen är snabbare på grund av att de är äldre och får bättre tillgång till cyklar.
- Regler- yngre barn missgynnas av regler om när cyklar ska användas på gården.
- Gunga-yngre barn kan bli kränkta eller illa behandlade när äldre barn sitter i gunga och säger: ”du kommer inte upp, du är en bäbis, du är liten”.
- Material-pedagoger kan ha synsätt att barn är för små för att hantera vissa material eller leksaker och väljer bort att erbjuda det till barn. Saxar, pärlor och tuschpennor erbjuds enbart till barn som är äldre.
- Fysiskt- äldre barn kan kränka yngre barn genom att t.ex. gå före i kö och puttas.
- Verbalt- äldre barn kan kränka yngre barn genom att säga: ”du kan inte du är för liten”. Pedagoger kan uttrycka sig på ett kränkande vis i samtal med barn, ”hen kanske inte klarar av det för att hen är för liten”.
- Rutiner i verksamhet- pedagoger kan i stressade situationer välja bort att erbjuda barn, som är på gång att sluta med blöja, att sitta på toalett och sätter på barn blöja direkt.
- Lek och samspel- barn kan utesluta barn i lek med anledning av att ”de är för små”.
- Aktiviteter- yngre barn kan känna sig kränkta eller illa behandlade då de inte får tillgång till att delta i alla aktiviteter.

Kön

- Lek och samspel- barn kan bli kränkta eller illa behandlade och bli uteslutna ur lek, ”du får inte vara med för att du är flicka/pojke”. Barn kan bli tilldelade roll utifrån kön: ”du ska vara mamma för du är tjej” eller ”du är lillebror för du är en liten pojke”.
- Bemötande- barn kan bli kränkta eller illa behandlade då pedagoger bemöter barn olika utifrån kön.
- Material och aktivitet- barn kan bli kränkta eller illa behandlade då pedagoger inte erbjuder barn ett visst material utifrån kön. Pedagoger kan fördela materialtillgång utifrån kön: ”det här leker pojkar med”.
- Verbalt- barn kan bli kränkta eller illa behandlade då pedagoger använder ”tuffare” vokabulär till pojkar och ”finare” ord till flickor. Pedagoger kan använda ord som är förknippade med kön.

- Tillsägelser-barn kan bli kränkta eller illa behandlade då pedagoger reagerar snabbare då pojkar gör något och att pedagoger använder ”hårdare” ord till pojkar.
- Förväntade roller-pedagoger kan tilldela förväntade roller till barn utifrån kön.
- Könsfördelning i personalstyrka- i Intraprenaden är könsfördelning övervägande kvinnor.
- Ordval och tonfall- barn kan bli kränkta eller illa behandlade då de t.ex. får sin klädsel kommenterad, till tjej: ”åh vilken söt tröja” och till kille: ”vilken cool tröja”.
- Unikum- barn kan bli kränkta eller illa behandlade utifrån kön i lär-loggar.
- Förhållningssätt-barn kan bli kränkta eller bli illa behandlade utifrån pedagogers förhållningssätt och handlingar.

Etnisk tillhörighet

- Språk- barn kan bli kränkta eller illa behandlade genom att de blir uteslutna av andra barn för att de upplevs ha svårt att kommunicera. Arbetssätt i verksamhet kan upplevas missgynnande och orättvist då en upplevs inte behärska svenska språket fullt ut.
- Norm- barn kan bli kränkta eller illa behandlade genom att de blir uteslutna av andra barn för att de upplevs se annorlunda ut. Pedagoger uttrycker att de inte arbetar så mycket med etnicitet då barngruppen är homogen. Bristande mångfald i barngrupp och bland personalgrupp kan skapa förväntningar och normer som kan upplevas kränkande. Då pedagoger utgår ifrån barns erfarenheter och det etniskt svenska är i majoritet i barngrupper finns risk att det svenska framställs som norm. Pedagoger kan upplevas representera den svenska modellen och framhålla den som ”den rätta”, det kan leda till att barn upplever utanförskap.
- Status- barn kan bli kränkta eller illa behandlade om det uppstår rangordning i gruppen på förskolan.
- Kognitiv förmåga- barn kan bli kränkta eller illa behandlade av pedagoger som utgår ifrån att de inte förstår.
- Minoritet- barn kan bli kränkta eller illa behandlade då barn av annan etnisk tillhörighet än svensk är i minoritet på förskolan.
- Material- som finns tillgängligt på förskolan uppvisar en bristande representation av etniska tillhörigheter.
- Verbalt-barn kan bli kränkta eller illa behandlade.
- Traditioner-förskolan firar svenska traditioner och jul, midsommar och Lucia. Inga andra traditioner uppmärksammas eller firas.

Könsöverskridande identitet eller uttryck

- Förutsätta-barn kan bli kränkta eller illa behandlade då pedagoger förutsätter att barn identifierar sig med en viss könsidentitet eller ett visst köns-uttryck. Pedagoger kan förutsätta att barn ingår i stereotypisk kärnfamilj där vårdnadshavare utför stereotypiska sysslor i hemmet.
- Nedlåtande kommentarer-barn kan bli kränkta eller illa behandlade av ifrågasättande och nedlåtande kommentarer från pedagoger, andra barn och vårdnadshavare, om hens klädval.
- Representation- barn kan bli kränkta eller illa behandlade utifrån brist på material, bilder, sånger eller dylikt på förskolan.

- Norm- barn kan bli kränkta eller illa behandlade då de utsätts för kommentarer från andra barn, de ifrågasätter och jämför t.ex. kläder och roller hos varandra, pojkar får roll son ”jagare” och tjejer blir jagade. Vid utklädningsgöra barn skillnad på vilken roll en får beroende på könstillhörighet. Barn kan bli ifrågasatta av andra barn och vårdnadshavare om t.ex. en pojke väljer att ha klänning. Barn uttrycker att de vill tillhöra tjej/killgrupp. Barn kan ifrågasätta ”varför har han långt hår, är det en pojke eller en flicka”? Vårdnadshavare har uttryckt till pedagoger att deras barn inte får klä ut sig i vissa kläder. Vårdnadshavare kan uttrycka: ”finns det ingen tjej-kompis idag”? Barn kan tvingas ha en viss färg på sina kläder. Litteratur kan uttrycka att män och kvinnor ser ut på ett visst sätt: brandman ska vara manlig, stark och hård och en ballerina är en tjej och ska vara kvinnlig, smal och söt.
- Lek och samspel-barn kan bli uteslutna ur lek: ”här får bara pojkar leka”. Pedagoger kan ifrågasätta rollfördelning om t.ex. en pojke vill leka mamma.
- Tillsägelser-barn uppmärksammar att pojkar får fler tillsägelser och kan skylla på pojkar.
- Fysiskt kön-barn kan bli kränkta eller illa behandlade utifrån att pedagoger antar: ”om du har snippa är du flicka”.
- Material- pedagoger kan hindra barn att undersöka och utforska material som de anser tillhörande flicka eller pojke.
- Uttryck-barn kan bli kränkta eller illa behandlade om pedagoger använder uttryck och former som identifierar barn.

Sexuella trakasserier

- Toalettsituation-barn kan bli utsatta för att få sina byxor nerdragna av annat barn, barn kan dra ner sina egna byxor och visa sitt kön.
- Pedagoger uttrycker i kartläggning att barn kan bli kränkta eller bli illa behandlade där vuxna inte närvarar.
- Fysisk närhet- barn kan bli utsatt för kramar och pussar utan att ha gett sitt samtycke.
- Låg självkänsla-pedagoger uttrycker i kartläggning att barn med lägre självkänsla kan bli kränkta eller illa behandlade.
- Ny personal- pedagoger uttrycker att barn kan bli kränkta eller illa behandlade när de är ensamma med ny personal vid vila, blöjbyte och vid toalettbesök.

4. 6 Resultat av trygghetsvandringar

Pedagogerna har samtalat med de äldre barnen på förskolan kring trygghet och identifierat otrygga platser tillsammans med dem. De här platserna har barnen identifierat som otrygga.

Allmänt otrygga platser

- Barn uttrycker att det känns läskigt när de är otrygga.
- Barn uttrycker att det känns otryggt när de är ensamma.

Specifikt otrygga platser

Klockarängens förskola

- Hall-barn uttrycker att det är en plats där det är högljutt och att en kan ramla över rullpallar.
- Toalett- barn uttrycker att de inte vill låsa dörren av rädsla för att bli inlåst.

Utemiljö

- Gungor- de kan få hög fart och det finns risk att en trillar av.
- Cykelsidan- trädet beskrivs som otryggt då en kan fastna i det ifall en klättrar i det. Cykelslingan barn kan bli påkörda där. Bron en kan få stickor av den i händerna. En kan göra sig illa om en cyklar utan skor.
- Förråd- cykelförråd på framsidan, barn uttrycker rädsla över att någon skulle kunna låsa dörren och en blir kvar där inne. Förråd på byggsidan kan vara otryggt ifall det inte är någon pedagog där.
- Lekstuga- barn kan kasta lera på en när en leker i lekstugan. Plankor kan ramla ner på en.
- Klätterställning- barn pratar om röret, det kan vara halt och är en inuti röret kan kompis stå för så att en inte kommer ut, det kan vara mörkt inuti och lite läskigt att gå på röret.
- Gräsmatta-barn uttrycker att det finns tistlar och brännässlor.

Klöverängens förskola

Vid denna plans skrivning har inga Trygghetsvandringar blivit genomförda på Klöverängens förskola.

Regnbågens förskola

Innemiljö

- Toaletten i hallen-när lampan, sensor, släcks och det inte är någon vuxen utanför. Om en är två på toaletten och det ena barnet skrattar åt ens kön och ingen vuxen är med.
- Trappan- när det inte är någon pedagog inne på avdelningen när en kommer upp.
- Utklädningsrummet- barn uttrycker att det oftast känns otryggt då det oftast inte är någon pedagog där inne, då väljer en bort lek i det rummet även om den gillar det.

Utemiljö

- Stora gården- ytan på framsidan av Regnbågen, runt hörnet, ingång till en matsal. Barn uttrycker att de inte får leka där, de kan bli kvar ute när alla går in för att en inte syns.
- Huset i närheten av stängsel på framsida- barn uttrycker att det är läskigt att vara ensam i huset, det är oftast inga vuxna i närheten, de vuxna befinner sig i mitten av gården.
- Gunga- barn uttrycker att det är läskigt när gungan gungar högt och det inte finns någon vuxen i närheten.
- Utrymme bakom förråd- barn uttrycker att det känns otäck att vara ensam bakom förrådet, det är oftast ingen vuxen där och ingen vuxen ser om en blir ledsen bakom förrådet.
- Mellangården-klätterställning med rutschkana-barn uttrycker att det känns otryggt när en klättrar på klätterställningen och fastnar. Det är läskigt när det inte är någon vuxen i närheten. Barn uttrycker att de vuxna oftast är under taket vid borden. Barn uttrycket att en kan känna sig rädd av rädsla för att rutschkanan och andra människor ska ramla ner på en.
- Tåg-gården- sandlådan vid förrådet. Barn uttrycker att det känns läskigt där för att det inte brukar vara så många barn och pedagoger där.
- Bakom häcken på kullen i hörnet vid staketet. Barn uttrycker att en inte ser andra barn och pedagoger när en är där. Ett barn gick undan hit vid en konflikt

med ett annat barn och blev kvar ensam på gården när övriga barn och pedagoger gick in.

- Rutschkanan-barn uttrycker att det känns otryggt när det inte är några andra barn där. Ett barn har skadat sig här.

Lillåns förskola

Innemiljö

- Öppnings/stängningsavdelning-barn upplever att det är många barn och det finns inte alltid pedagog närvarande som en känner sig trygg med.
- Toaletten-för många barn och det är inte alltid en pedagog närvarande.
- Hall-många barn.
- Matsal- när barn och pedagoger går till och från.
- Barn upplever otrygghet inne på avdelning för att det är många barn.

Utemiljö

- Gården vid dungen och bakom kullen – barn upplever att det sällan är pedagog närvarande där.
- Stora gården- barn upplever att det är otryggt när det är äldre barn närvarande.

4. 7 Analys av kartläggningar

Vi ser i kartläggningsmaterialet att pedagoger uttrycker att de bemöter varje barn utifrån sina individuella förutsättningar, för den de är och att pedagoger har ett öppet och medvetet förhållningssätt och att pedagoger uttrycker en önskan om att varje barn ska utvecklas utifrån sina behov, intressen och önskningar.

Pedagoger uttrycker att de strävar efter att ha en helhetssyn, vara välkomnande och bemöta varje individ med respekt för den de är och uttrycker sig vara.

Det framkommer att pedagoger har en stor medvetenhet och förståelse för att vem som helst inom förskolans väggar kan bli utsatt likväl vara den som utsätter. Analysen blir att pedagoger ser det som ett pågående arbete att förebygga och främja kränkningar och illa behandling.

I kartläggningsmaterialet ser vi generellt att pedagoger uttrycker en stor medvetenhet om hur språk, ord, tonfall, kommentarer och uttryck kan bidra till kränkningar och illa behandling. Denna medvetenhet om språkets och ordens betydelse går igen i alla diskrimineringsgrunder, alla avdelningar och alla förskolor i vår intraprenad. Det kan tyda på att kartläggningsmaterialet är mer välkänt och att pedagoger genom det tillägnat sig en större förståelse för dels materialet som sådant och språkets stora betydelse.

Pedagoger uttrycker generellt att normen/normer är försvårande, det uttrycks inom alla diskrimineringsgrunderna och alla förskolor. Pedagoger ser och upplever att barn är bärare av normer och att barn kan uttrycka det i lek och samspel och använda sig av normen som ett sätt att kränka eller utsätta.

Pedagoger uttrycker mer ofta i årets kartläggning att de tar tillfället i akt när det händer och diskuterar tillsammans med barn. Pedagoger uttrycker även att de ser det som en del i sitt uppdrag, att uppmärksamma och utmana barn kring deras föreställningar om normer. Det kan t.ex. vara en risk att det heterosexuella framställs som norm då det inte finns vårdnadshavare i gruppen som är homo, bi eller trans-sexuella, vilket pedagoger inte ser som en anledning till att inte prata med barn om det, då ser pedagoger att de behöver uppmärksamma barn på det och prata om det.

Det framkommer på flera ställen i kartläggningen att pedagoger anser att normer inte alltid står fast, att det kan bidra till diskussion om samhället och dess normer. Förskolan har en fördel med barngruppen att erbjuda barn möjligheter att prova olika roller såväl

som chans att prata om det, ”vem har bestämt normerna” eller ”hur kan det se ut i olika familjekonstellationer”. Pedagoger ser sig som förebilder och att de i sin roll ska framhäva t.ex. olika typer av familjekonstellationer och att en familj inte behöver bestå av mamma, pappa och barn. Att en ser sig som förebild och reflekterar om det i arbetslaget kräver gott samarbete och att en vågar ge kritisk såväl som positiv feedback till varandra. **Analysen blir att pedagoger använder sig av barns frågor och funderingar och att det blir ett positivt tillfälle till diskussion.**

Pedagoger uttrycker att en bristande representation i material, litteratur, leksaker och aktiviteter kan vara kränkande, bristen bidrar även till att barn kan uppleva sig exkluderade. Ett arbetslag uttrycker att det inte finns heteronormativa böcker på avdelningen vilket tyder på stor medvetenhet och kunskap om det.

De flesta arbetslag uttrycker att rutiner, regler och arbetssätt inte är kränkande eller missgynnande, ett arbetslag uttrycker att vid stress kan pedagog t.ex. ta på blöja på barn istället för att erbjuda att sitta på toa, när det gäller barn som toa-tränar och ett arbetslag upplever att barn mår bra av avdelningens rutiner. Ett arbetslag uttrycker att om det krävs speciella rutiner kring ett barn med t.ex. funktionsvariation kan det i sig vara utmärkande.

Återkommande nämner pedagoger miljön i kartläggningsmaterialet.

Pedagoger verkar ha en stor medvetenhet och kunskap om att miljön är en viktig del i det pedagogiska arbetet och att den kan verka både förebyggande och främjande.

Pedagoger uttrycker att en anpassad miljö kan vara både främjande och utmärkande, på så vis att när den blir anpassad kan det i sig vara stigmatiserande och utmärkande för barn som är i behov av det. Å andra sidan är en inte anpassad miljö försvårande och bidrar till utsatthet.

Ledarforum har under våren arbetat fram nya värdeord och tillhörande pedagogiska ställningstaganden där en kreativ lärmiljö är ett av dem.

Reflektion blir att framgångsfaktorer från förra årets plan med en tydlig och organiserad miljö, där barn vet vad de ska göra är högst levande i vår Intraprenad och att det nu har stärkts genom det pedagogiska ställningstagandet, kreativ lärmiljö.

Hall och toalettutrymmen verkar fortfarande vara både en konkret situation och en utsatt plats där barn kan utsätta andra för kränkningar eller bli utsatta. Det är genomgående på alla förskolor och genom alla diskrimineringsgrunder. Det i sin tur tyder på att informationen från tidigare kartläggningar och denna års kartläggning inte verkar ha fått genomslag i pedagogers arbetssätt, förhållningssätt och eller organisation.

Det nämns inte lika mycket att hallen är trång eller att det är många barn och pedagoger där vilket kan innebära att pedagoger har en god organisation för att strukturera upp den situationen.

Angående toalettutrymmet och ovissheten inför att kanske bli utsatt där behöver pedagoger enligt information från trygghetsvandring säkerställa att barn får vara ifred då de går på toaletten. Det är med all säkerhet ett pågående arbete som förändras med varje barngrupp.

En konkret aktivitet där kränkningar kan ske och barn kan bli illa behandlade är leken, både inne och ute, och det ser vi genomgående i kartläggningsmaterialet, på alla förskolor, alla avdelningar och alla arbetslag. Det sker genom att barn utesluter varandra med olika strategier och det kan uppstå i varje diskrimineringsgrund.

Analysen blir att pedagoger genom sina erfarenheter av barns lek och genom informationen som kartläggningen ger har goda möjligheter att förebygga att kränkningar sker.

I viss mån ser vi i kartläggningsmaterial att pedagoger svarar på vad i motsats till om, vilket innebär att reflektionen går förlorad, pedagoger behöver reflektera om diskrimineringsgrunderna för att kartläggningen ska bli gynnsam och medvetandegöra pedagoger på vilka risker som kan finnas eller uppstå.

En fråga som framkommer i vissa diskrimineringsgrunder är att pedagoger uttrycker att det inte finns vårdnadshavare eller kollegor av t.ex. annat etniskt ursprung eller annan könsidentitet, reflektionen blir, behöver en ha den vetskapen för att kunna resonera ”om”?

Arbetslag uttrycker behov av fortsatt diskussion om diskrimineringsgrunder, reflektionen blir, diskuterades frågor igenom vid kartläggningstillfället eller var det frågan om fortsatt diskussion som lyftes?

Sällan eller aldrig ser vi i kartläggningsmaterialet att arbetslag uttrycker vad risken/riskerna skulle kunna vara med t.ex. ett olik bemötande utifrån kön. Reflektionen blir att det verkar vara svårt att tänka om risker och analysen blir att arbetslag behöver ägna mer tid åt de avsnitten i kartläggning och en önskan om djupare reflektion.

Vi ser i kartläggningsmaterialet att pedagoger uttrycker att reflektionstiden och APT är tillfällen då reflekterande diskussioner förs om dessa frågor och att de ser det som sitt uppdrag att fortbilda sig genom inläsning av litteratur.

Vi ser en större reflektion i kartläggningsmaterialet kring att en inte arbetar med t.ex. andra traditioner än svenska vid högtider, att pedagoger ser att det är ett förbättringsområde och att det kan vara exkluderande att inte arbeta med eller visa andra traditioner uppmärksamhet. En intressant reflektion kommer fram från ett arbetslag som tänker om personalsammansättning i intraprenaden vilket är svårt att påverka, och att deras önskan är att fler kön arbetar inom verksamheterna vilket är första gången det uttrycks på det viset. Arbetslaget uttrycker att det borde vara en fördel vilket tyder på ett medvetet förhållningssätt.

I Trygghetsvandringar kvarstår att öppningsavdelningar, fadderavdelningar och toalettutrymmen är otrygga platser enligt barns berättelser.

Reflektionen och analysen blir, hur arbetar pedagoger med att trygga barn inför lämning på andra avdelningar än sin egen och hur ser rutiner ut vid lämningar på öppnings eller stängningsavdelning eller fadderavdelning? Hur förbereder en barn inför det?

Att barn uttrycker att det är många barn på lämningsavdelningen kan vara en signal för pedagoger att se över det och kanske är behovet att ha två avdelningar där en öppnar. Barn uttrycker även att det är många barn inne på ens egen avdelning, det är i högsta grad en organisatorisk fråga och en av föregående års plans framgångsfaktorer, att organisera för att dela barngruppen så ofta en kan då barngrupper idag är stora.

Även vikarier och okända pedagoger upplevs bidra till otrygghet, vilket tyder på att en betydande framgångsfaktor är att skapa goda relationer till barn. Att ha vikarier i verksamheterna är oundvikligt och under vissa perioder under terminen är pedagoger mer sjuka. Nu under rådande pandemiläge har fler pedagoger än vanligt varit frånvarande vilket kan vara en orsak till att barn uttrycker sig så om vikarier. Det är något vi får utvärdera och ha med inför kommande trygghetsvandringar.

Generellt ser vi i trygghetsvandringar att det utomhus anges fler otrygga konkreta dels platser, material och saker, t.ex. ”att få en pinne i ögat”, ”cykla barfota” eller att ”det är tistlar och brännässlor i gräset”. Analysen blir att det borde bli åtgärdat omgående och vi ser att dessa otrygga punkter återkommer i varje års trygghetsvandringar.

Barn har konkreta förslag på hur en kan göra när en känner sig ensam, ”gå till en kompis eller till en fröken” och ”när man är ledsen finns det alltid någon fröken som tröstar”, analysen blir att barn har vetskap om vem en kan gå till för att få hjälp och tröst och även hur det känns när en är ledsen och vad en kan göra för att det ska bli bra igen. Pedagoger spelar en mycket viktig roll i vardagen för barn och barn bär på mycket värdefull information bara vi frågar dem.

Barn nämner även tidigare otrygga platser som nu är åtgärdade och att det känns bättre att det finns skyltar som signalerar om det är upptaget eller ledigt på toa.

Generellt uttrycker barn i trygghetsvandringar ofta både positiva och negativa åsikter om förskolans platser och rum. Det är bra att kunna nå saker på egen hand, det kan vara ”lite läskigt men kul” samtidigt, ”hallen är bra, det finns fröknar nära när vi klär på oss”.

Barn ger även konkreta förslag på hur pedagoger kan sprida ut sig och stå placerade två och två, ”där och där och visar utspritt över gården”. Genomgående visar trygghetsvandringar att barn säger att det är otryggt när de inte ser pedagoger och/eller att det är för få pedagoger på platser där barn leker och/eller att det inte är några pedagoger alls på platser där en vill leka och då undviker en att vara där. Barn har mycket god koll på var på gården pedagoger brukar vara.

Alla gårdar inom intraprenaden har platser där barn känner sig otrygga och de kan mycket väl berätta om varför det känns otryggt.

Analysen blir att pedagoger får mycket värdefull information från barn om hur de kan få dem att känna sig trygga på alla förskolans platser. Sammanfattningsvis är det främjande och förebyggande arbetet en angelägenhet för hela Intraprenaden som alla ska vara delaktiga i och ta ansvar för.

5. Rutiner för akuta situationer

När någon i personalen får reda på att ett barn kan vara utsatt för trakasserier eller kränkande behandling är det viktigt att förskolan agerar skyndsamt. Handlingsplikten inträder så fort det finns någon misstanke om att ett barn kan fara illa. Det saknar betydelse vem i personalgruppen som får kännedom och på vilket sätt det sker.

Utredningsskyldigheten gäller inte bara när det drabbade barnet eller barnets föräldrar informerar förskolan. Förskolan måste även agera när informationen kommer från andra barn, när anmälan sker anonymt eller om någon från förskolans personal blir vittne till en situation som skulle kunna vara kränkande för ett barn.

Det är viktigt att det enskilda barnets upplevelse av det inträffade är utgångspunkten för utredningen kring vad som hänt. Även föräldrarnas synpunkter på det inträffade behöver beaktas. En utredning bör allsidigt belysa vad som inträffat och analysera orsakerna till händelsen. Utredningen ska omfatta både den som upplever sig trakasserad eller kränkt och den eller dem som kan ha utfört kränkningarna. Först när alla inblandade har fått möjlighet att yttra sig och ge sin bild av vad som har hänt kan förskolan objektivt bedöma situationen.

Om det visar sig att trakasserier eller kränkningar har förekommit måste förskolan vidta åtgärder för att förhindra att de fortsätter. Åtgärderna som vidtas bör grundas på utredningen i det enskilda fallet och riktas till såväl det barn som blivit utsatt som till den eller dem som utövat trakasserier eller kränkningar. Det bör också övervägas om åtgärder behöver vidtas för att förändra strukturer och förhållanden på grupp- och verksamhetsnivå.

5.1 Policy

Det ska råda nolltolerans mot trakasserier och kränkande behandling i vår förskola.

5.2 Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

- Personalen håller god uppsikt över alla platser där barn leker inom- och utomhus.
- Det finns alltid minst en anställd i närhet av barnen.
- Varje morgonmöte säkerställer pedagogerna att det finns ordinarie personal och/eller vikarie på alla avdelningar.
- Se även bilaga Integritetspolicy.

5.3 Personal som barn och föräldrar kan vända sig till

Barn och föräldrar kan vända sig till pedagogerna på barnets avdelning eller annan anställd som de känner sig trygga med. De kan även alltid vända sig till rektorer, biträdande förskole-rektorer och/eller specialpedagog i förskolan:

Rektor Agneta Magnestrand 019-21 40 74

Rektor Jenny Dahwn 019-21 31 63

Biträdande förskole-rektor Maud Lindström 019-21 54 94

Specialpedagog Linda Ekelund 019-21 30 73

5.4 Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av andra barn

1. Den personal som uppmärksammar en situation som skulle kunna upplevas som kränkande handlar för att stoppa skeendet. Dialog förs med inblandade.
2. Om den som uppmärksammat en situation inte anser att saken är åtgärdad ska en skriftlig anmälan göras till rektor. Se blankettarkivet på intranätet "*Anmälan från personal till förskolechef*".
3. Rektor gör samma dag en anmälan via mail till **forskolenamnd@orebro.se** på blanketten "*Anmälan från förskolechef till huvudman*" samt kontaktar vårdnadshavare. Se blankettarkivet på intranätet.
4. Verksamhetschef beslutar vem som ska leda utredningen och då anmälan innehåller påstående om att ett barn utsatt annat barn för kränkande behandling ska rektor föreslås.
5. Registrator lägger upp ärendet i nämndens ärendehanteringssystem och vidarebefordrar via mail ärendenummer som tilldelats i W3D3 till förskolechef.
6. Rektor registrerar anmälan i förskolans diarium med ärendenummer och tar omedelbart skriftligen beslut om utredningsåtgärder, utan att invänta verksamhetschefens beslut om vem som leder utredningen.
7. Dokumentation kring utredningen förvaras i en akt hos rektor till ärendet är avslutat.
8. Över samtliga aktiviteter, inkomna samt upprättade handlingar, förs dagbok i tidsföljd som förvaras överst i akten.
9. Tät avstämning med barn/vårdnadshavare sker första veckan eller så länge det finns behov.
10. Tydlig avstämning med barn/vårdnadshavare när fallet anses avslutat.
11. Rektor meddelar nämnden att ärendet är avslutat via mail till **forskolenamnd@orebro.se** på blanketten "*Slutredovisning av utredning om kränkande behandling*". Se blankettarkivet på intranätet. Slutredovisningen ska innehålla, uppföljningssamtal med barnet/vårdnadshavaren för att stämma av att kränkningen

upphört. Uppföljning och utvärdering av de åtgärder som vidtogs för att få kränkningen att upphöra.

12. Rektor postar ärendets handlingar till **Förvaltningskontor Förskola och skola/registrator** för diarieföring. Kopior av samtliga handlingar arkiveras i förskolans diarium.

5.5 Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av personal

1. Den personal som uppmärksammar en situation som skulle kunna upplevas som kränkande handlar för att stoppa skeendet. Dialog förs med inblandade.
2. Om den som uppmärksammat en situation inte anser att saken är åtgärdad ska en skriftlig anmälan göras till rektor. Se blankettarkivet på intranätet "*Anmälan från personal till rektor*".
3. Rektor gör samma dag en anmälan via mail till forskolenamnd@orebro.se på blanketten "*Anmälan från förskolechef till huvudman*" samt kontaktar vårdnadshavare. Se blankettarkivet på intranätet.
4. Då anmäla innehåller påstående om att pedagog eller annan personal på förskolan utsatt ett barn för kränkande behandling ska verksamhetschefen föreslås att utreda kränkningen.
5. Då anmälan innehåller påstående om att rektor utsatt ett barn för kränkande behandling ska förvaltningschefen föreslås att utreda kränkningen.
6. Om jäv föreligger mot någon av ovanstående ska annan lämplig person föreslås.
7. Om förvaltningschefen eller verksamhetschefen anser att så behövs kopplas det kommunövergripande teamet in.
8. Registrator lägger upp ärendet i nämndens ärendehanteringssystem och vidarebefordrar via mail ärendenummer som tilldelats i W3D3 till utredningsledaren.
6. Utredningsledaren registrerar anmälan med ärendenummer och tar omedelbart skriftligen beslut om utredningsåtgärder.
7. Dokumentation kring utredningen förvaras i en akt hos utredningsledaren till ärendet är avslutat.
8. Över samtliga aktiviteter, inkomna samt upprättade handlingar, förs dagbok i tidsföljd som förvaras överst i akten.
9. Tät avstämning med barn/vårdnadshavare sker första veckan eller så länge det finns behov.
10. Tydlig avstämning med barn/vårdnadshavare när fallet anses avslutat.
11. Utredningsledaren meddelar nämnden att ärendet är avslutat via mail till **forskolenamnd@orebro.se** på blanketten "*Slutredovisning av utredning om kränkande behandling*". Se blankettarkivet på intranätet. Slutredovisningen ska innehålla, uppföljningssamtal med barnet/vårdnadshavaren för att stämma av att kränkningen upphört. Uppföljning och utvärdering av de åtgärder som vidtogs för att få kränkningen att upphöra.
12. Utredningsledaren postar ärendets handlingar till Förvaltningskontor Förskola och skola/registrator för diarieföring. Kopior av samtliga handlingar arkiveras i förskolans diarium.

5.6 Utredningens innehåll

Utredning ska ske skyndsamt för att kunna konstatera om kränkande behandling förekommit. Detta för att vid konstaterande av kränkande behandling skyndsamt vidta åtgärder för att få den kränkande behandlingen att upphöra.

Utredningen ska innehålla

- Tjänsteanteckning med den upplevt kränkta barnets version av händelsen.

- Tjänsteanteckning med den som misstänks ha kränkt barnet.
- Tjänsteanteckning från övriga barn som bevittnat händelsen.
- Tjänsteanteckning från personal som bevittnat händelsen.

Bedömning av kränkande behandling

- Utredningsledaren gör utifrån en sammanfattning av de faktiska omständigheterna en bedömning om kränkande behandling konstaterats eller inte utifrån vad utredningen påvisat.
- Vid konstaterande av kränkande behandling beskrivs vilka åtgärder som kommer att vidtas för att den kränkande behandlingen ska upphöra och hur åtgärderna kommer att följas upp och utvärderas.

5.7 Rutiner för uppföljning

Uppföljning ska ske omgående och i tät följd nära händelsen för att sedan fortlöpa kontinuerligt med avtagande frekvens under ärendets gång. Utvärdering sker kontinuerligt under ärendets gång för att säkerhetsställa att rätt åtgärder vidtagits. Utredningsledaren ansvarar för att uppföljning och utvärdering genomförs.

5.8 Rutiner för dokumentation

Personal som arbetar med ärendet dokumenterar omgående och kontinuerligt på uppdrag av utredaren. Ärendet samlas i en akt och akten förvaras av den som har i uppdrag att utreda ärendet

6.8 Ansvarsförhållande

All personal ska omedelbart vidta åtgärder (samtal och vid behov anmäla till rektor) vid upptäckt av handlingar som kan uppfattas som kränkande. Utredningsledaren ansvarar för att åtgärder genomförs, följs upp och utvärderas samt att akten förvaras och slutarkiveras.